

Sygn. akt IV U 707/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Monika Wąsowicz

Protokolant Dorota Chrząstek

po rozpoznaniu w dniu 19 lipca 2017 r. w Częstochowie

sprawy M. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania M. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 5 maja 2017 r. Nr (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt IV U 707/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 maja 2017 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wyjaśnił ubezpieczonej sposób waloryzacji jej świadczenia oraz odmówił M. O. podwyższenia świadczenia do kwoty najniższej emerytury, gdyż nie udowodniła okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 21 lat.

W odwołaniu wniesionym do Sądu ubezpieczona M. O. wniosła o podwyższenie wysokości jej emerytury do emerytury minimalnej. Podniosła, iż wykazała ponad 21 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

M. O. urodziła(...).

Ubezpieczona w dniu 4 marca 2015 roku złożyła wniosek o emeryturę.

Organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. decyzją z dnia 26 marca 2015 roku przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od dnia 25 marca 2015 roku, od osiągnięcia wieku emerytalnego. Emerytura została obliczona na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych a

jej wysokość została określona na kwotę 427,42 złote. Organ rentowy poinformował ubezpieczoną, iż jej wysokość nie podwyższono do najniższej emerytury, ponieważ nie udowodniła łącznie 21 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Następnie decyzją z dnia 8 kwietnia 2015 roku do wysokości emerytury ubezpieczonej uwzględniono zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze za okres 12 lat i 8 miesięcy. Po doliczeniu zwiększenia wysokość emerytury wyniosła 538,88 złotych i nadal nie została podwyższona do kwoty najniższej emerytury z powodu nie udowodnienia okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 21 lat. Ubezpieczona nie odwołała się od tych decyzji.

Wcześniej, decyzją z dnia 19 marca 2015 roku ustalono ubezpieczonej kapitał początkowy. Do podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto 2 lata, 2 miesiące i 17 dni okresów składkowych, 6 lat okresów sprawowania opieki nad dziećmi.

W dniu 4 kwietnia 2017 roku ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie najniższej emerytury, wskazując iż warunki do jej podwyższenia spełniała już w dniu 25 marca 2015 roku.

Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonej ostatecznie:

1/ okresy składkowe w wymiarze 2 lata, 7 miesięcy i 26 dni;

2/ okresy nieskładkowe 10 miesięcy i 19 dni po oznaczeniu do 1/3 okresów składkowych;

3/ okresy z tytułu opłacania składek na ubezpieczenia rolnicze 12 lat, 8 miesięcy i 4 dni, łącznie 16 lat, 2 miesiące i 19 dni.

W dniu 12 czerwca 2017 roku ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem o ponowne ustalenie kapitału początkowego, składając 3 zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

Decyzją z dnia 6 lipca 2017 roku organ rentowy ponownie ustalił ubezpieczonej M. O. kapitał początkowy. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 12,28%.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy uwzględnił 2 lata, 1 miesiąc i 29 dni okresów składkowych i 6 lat okresów sprawowania opieki nad dziećmi (do tych okresów zastosował również wskaźnik 1,3% przy obliczaniu wysokości kapitału).

Następnie decyzją z dnia 7 lipca 2017 roku organ rentowy przeliczył ubezpieczonej emeryturę od dnia 1 czerwca 2017 roku. Wysokość świadczenia wyniosła 560,30 złotych.

(vide: akta).

Przepis art. 87 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2017r., poz. 1383) ustala warunki otrzymania świadczenia najniższego dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1949 roku, których wysokość emerytury obliczona zgodnie z art. 26 ustawy będzie niższa niż kwota emerytury minimalnej określona w art. 85 ust. 2 i 3. Prawo do podwyższenia świadczenia do kwoty emerytury minimalnej uzależnione jest nie tylko od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego, ale również od legitymowania się odpowiednim okresem ubezpieczenia. W przypadku ubezpieczonej M. O. okres ten wynosi, zgodnie z art. 87 ust. 1b pkt 2 - 21 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Sporne w niniejszej sprawie jest, czy ubezpieczona wykazała odpowiedni staż emerytalny określony w wyżej powołanym przepisie, a zatem czy istnieją podstawy do wypłaty jej emerytury w wysokości minimalnej.

Organ rentowy na uprawnienia określone w wyżej powołanym przepisie zaliczył ubezpieczonej 2 lata, 7 miesięcy i 26 dni okresów składkowych, 10 miesięcy i 19 dni okresów nieskładkowych (po ograniczeniu do 1/3 uwzględnionych

okresów składkowych) oraz 12 lat, 8 miesięcy i 26 dni okresów ubezpieczenia rolniczego, za które ubezpieczonej przyznano zwiększenie.

Zdaniem ubezpieczonej wyliczenie organu rentowego nie jest prawidłowe, bowiem jej zdaniem okresy nieskładkowe powinny być tak ja przy obliczaniu kapitału początkowego uwzględnione w całości, bez ograniczenia do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych. Na rozprawie w dniu 19 lipca 2017 roku podniosła również, iż nawet gdyby przyjąć, iż okresy nieskładkowe powinny być ograniczone do 1/3, to do ustalenia tej proporcji należy przyjąć przed ograniczeniem, sumę okresów ubezpieczenia pracowniczego i rolniczego.

Stanowisko ubezpieczonej nie jest słuszne.

Zgodnie z treścią art. 87 ust. 1 zdanie drugie przy ustalaniu prawa do zwiększenia emerytury stosuje się odpowiednio przepis art. 5 ust. 2. Przepis ten stanowi, iż przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty oraz obliczeniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Wszystkie okresy składkowe wymienione zostały w art. 6 powołanej ustawy, a okresy nieskładkowe w art. 7. Z tytułu opieki nad dziećmi jako okresy nieskładkowe można maksymalnie bez względu na liczbę dzieci przyjąć 6 lat okresów nieskładkowych (art. 7 pkt 5a), chyba że na dziecko przysługuje zasiłek pielęgnacyjny to okres ten może być zwiększony o 3 lata na każde dziecko (art. 7 pkt 5b).

Tylko przy obliczaniu kapitału początkowego, zgodnie z art. 174 ust. 2 pkt 2 ustawy okresy nieskładkowe wymienione w art. 7 pkt 5 powołanej wyżej ustawy (okresy urlopów wychowawczych) uwzględnia się w całości, bez ograniczenia do 1/3 okresów składkowych, ale nie więcej niż 6 lat.

Organ rentowy zatem prawidłowo ograniczył ubezpieczonej do prawa do podwyższenia emerytury do emerytury minimalnej okresy nieskładkowe do 1/3 okresów składkowych.

Jeżeli chodzi natomiast o ustalenie proporcji okresów nieskładkowych do sumy okresów składkowych z tytułu zatrudnienia i z tytułu ubezpieczenia rolniczego, to jak stanowi art. 87 ust. 1a w okresie składkowym, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 uwzględnia się okres, za który ustalono zwiększenie, o którym mowa w art. 26 a. Organ rentowy prawidłowo zastosował ten przepis i uwzględnił w całości ubezpieczonej okres, za który ustalono zwiększenie tj. w wymiarze 12 lat, 8 miesięcy i 4 dni (według poprzednio obowiązujących przepisów okres, który mógł być uwzględniony z tego tytułu wynosił 10 lat). Jednak nie oznacza to, że okres ten stał się okresem składkowym, który służy do obliczenia proporcji uwzględnionych okresów nieskładkowych.

W myśl bowiem art. 10 ust. 1 przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki;
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 roku okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia;
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

W myśl art. 56 ust. 4 zdanie pierwsze powołanej wyżej stanowi, że jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe nie zostały uzupełnione okresami wymienionymi w art. 10 emerytura ulega zwiększeniu za okres opłacania składek na Fundusz Emerytalny (...), Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) i ubezpieczenia emerytalno-rentowe rolników.

Jak wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 9 października 2012 roku III AUa 147/12 (LEX nr 1236479), z którym to poglądem Sąd orzekający w niniejszej sprawie w całości się zgadza, prawidłową interpretacją art.10 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest takie rozumienie, według

którego pracownik może uzupełnić okresy składkowe i nieskładkowe pracą w gospodarstwie rolnym tylko po to, aby uzyskać świadczenie, a nie po to, aby je podwyższyć. Przepis ten zrywając z zasady związek pomiędzy prawem do emerytury z systemu powszechnego a stażem emerytalnym stanowi (poprzez odesłanie do art. 56) *lex specialis* w stosunku do przepisów tej ustawy, określających zasady ustalania podstawy wymiaru świadczenia oraz obliczenia jego wysokości. Zawarte w tych przepisach ograniczenia stanowią zabezpieczenie przed możliwością nadużywania regulacji art. 10 ust.1 przy nabywaniu uprawnień emerytalnych na podstawie przepisów tej ustawy.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.